

Åsa Nilsson
Certifierad kommunal revisor
asa.v.nilsson@skane.se

MISSIV

Datum 2024-11-21
Dnr 2024-RG000048

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Psykiatri-, habilitering- och
hjälpmedelsnämnden
Primärvårdsnämnden
Samtliga sjukhusstyrelser

Granskning av nya ersättningssystem - förstudie - Rapport nr 8 – 2024

Syftet med förstudien har varit att belysa innebörden av de nya ersättningssystemen (incitamentsmodellen för operationer och den nya ersättningsmodellen för somatisk vård) samt kartlägga hur de reflekterar sjukhusens faktiska kostnadsbild. Vidare har syftet varit att bedöma om det finns behov av en fördjupad granskning inom området framöver.

I förstudien framgår att det under 2024 har pågått ett aktivt arbete med att vidareutveckla ersättningsmodellerna och att det redan från och med 2025 kommer att ske betydande förändringar då operationer inom incitamentsmodellen inkorporeras i den nya ersättningsmodellen.

Förstudien visar att de nya ersättningssystemen, som de fungerar idag, inte på ett helt ändamålsenligt sätt reflekterar sjukhusens faktiska kostnadsbild. Det framgår bland annat att det idag finns förbättringspotential i ersättningssystemens förmåga att förbättra patientflöden mellan den somatiska sjukhusvården och övriga vårdformer, liksom att öka verksamheternas produktivitet och effektivitet. Förstudien visar också att ersättningssystemen inte är helt ändamålsenliga för att uppnå en ekonomi i balans och för hälso- och sjukvårdens framtida utveckling. Det baseras i huvudsak på att den nya ersättningsmodellen inom den somatiska vården inte skapar förutsägbara ersättningar för sjukhusstyrelserna, vilket försvårar en effektiv styrning. Därtill tenderar den till att förstärka och styra fördelning av ekonomiska resurser som inte nödvändigtvis baserats på politiska ställningstaganden och beslut utifrån en framtida målbild.

Av förstudien framgår vidare att andra styrsignaler, exempelvis tillgänglighet, väger betydligt tyngre än ersättningsmodeller varför dessas betydelse som styrinstrument överskattas. Till skillnad från den nya

ersättningsmodellen har incitamentsmodellen en förutsägbar ersättning, vilket bedöms ha bidragit till en ökad produktion men att detta har drivit en ännu högre kostnad. Den korta uppföljningstiden och de generella prisökningar som skett under tidsperioden år 2022–2023 gör dock att det inte är möjligt att bedöma i vilken grad incitamentsmodellen bidragit till ökad produktivitet.

Av förstudien framgår även att det inte finns ett behov av en fördjupad granskning då det kommer att vara svårt att påvisa effekter av det nya ersättningssystemet innan den modellen har stabiliserats. Däremot görs bedömningen att det är en fördel om Region Skånes sjukhusstyrelser och nämnder följer upp innebörden av de nya ersättningssystemen samt kartlägger hur de reflekterar sjukhusen faktiska kostnadsbild.

Revisorskollegiet behandlade rapporten vid sammanträdet 2024-11-21 och beslutade att översända missiv och förstudie för kännedom och beaktande till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, primärvårdsnämnden och samtliga sjukhusstyrelser.

För revisorskollegiet

Peter J Olsson
Ordförande

George Smidlund
Revisionsdirektör